

"להקיף את פארוס בתשעים דקות"
ישי שפירא קלטר

פתיחה: יום שבת, 26.6.2021, 18:30 עד אשר העבודות יתכלו, יטבעו, ילקחו או יעלמו.
אליקי ביץ', פארוס, יוון
על המבקרים בתערוכה להצטייד במפת התערוכה (אזכור על ידי קוקי מון)

סטודיו על הגג

שער מתכת ארוך, נמוך וכבד מתגלגל על שני גלגלים. כדי שיסגר צריך לגלגל אותו במסילה ישר אל תוך מגרעת. החצר מרוצפת אבנים, יש בה שתי אדניות מהן צומחים שני עצי דקל. בגלל גודלם הזהה, הם נשתלו כנראה באותו היום, לפני חמש עשרה שנה, אולי יותר. אפשר לדמיין ששניהם נשתלו כשאדון קונסטנטין החליט לזנוח את חייו באתונה ולהעביר את שנותיו האחרונות באי היווני פארוס. יש לא מעט אנשים שמגיעים למות בפארוס. נראה שרובם לא באמת מתים בפארוס, אלא רק מזדקנים באי. צריך אומץ גדול כדי למות לבד. אשתו של אדון קונסטנטין, כך הוא מציג אותה, עובדת רב שעות היום בחצר. היא מטאטא אבק, פותחת סתימות, צובעת קירות, מנקה ומשקה את הברושים הלימוניים בצינור גומי ירוק. נדמה שהאפשרות שתעבורנה שיירת נמלים מטרידה לא מניחה את דעתה הטרודה גם כך, וגברת קונסטנטין נאבקת בעקשות להשאיר את האי הפראי נקי. היא לא מסתכלת לאף אחד בעיניים. אף פעם. גברת קונסטנטין תמיד עושה משהו, היא מרוכזת רק בפעולה שהיא עושה בזה הרגע, כאילו מחוץ לגופה לא מתקיים דבר. גברת קונסטנטין כפופה אך חזקה וכנראה שהיא חירשת-אילמת. אין לדעת, היא לא מגיבה ובטח ספגה במהלך חייה התעמרות רבות. מר קונסטנטין דומה לסבא שלי, אליעזר. שניהם הלכו בעזרת הליכון כשהוא לבוש גופיית סבא לבנה צמודה, שלייקס שמחזיקים כרס עגלגלה ומכנסי דגמ"ח קצרים. בילדות שלי העולם היה אחר. בדיוק כמו בפארוס, אני הייתי משחק בחצר והטבע נהג לסדר את הבלאגן אחרי.

אסמבלאז'

התערוכה "להקיף את פארוס בתשעים דקות" ממשיכה את פעולותיו של האמן ישי שפירא קלטר בשני מדיומים מרכזיים ביצירתו: המדיום האוצרותי ואסמבלאז'. לאחר שהות של חודש ימים באי הקיקלאדי פארוס, על גג בית ששכר עם בת זוגתו המאירת קוקי מון מעל החצר של מר וגברת קונסטנטינוס, בטכניקה של ציור באויר הפתוח (En plein air) קלטר צייר סדרה של שמונה ציורי שמן על בד. ציורי שמן אלו התייבשו בשמש היוקדת ומאופיינים בשכבות רבות, כשבעליונה נראות משיכות מכחול דקות. במבט ישיר אפשר להבחין בערבובי הצבע שנראים או כתקריב של פרט מופשט אשר לקוח מתוך ציור פיגורטיבי גדול ממדים או כמחווה ציוריות לציור סוף המאה ה-19. את הציורים מתח האמן עם חבלים על גבי ארגזי פירות וירקות עשויים עץ לבד שמיועדים לשינוע ותכולה של סחורות. בעבודות אלו, הארגזים הופכים למסגרות מתיחה פשוטות ומשמשים כמנגנון תליה לבד. הארגז הוא סוג של אובייקט מטופל מן המוכן - אסמבלאז' - המשלב טכניקות מאולתרות של פיסול וציור.

הדרך

במהלך נוסף מחליט ישי שפירא קלטר להיפרד מהעבודות ולהציב אותן כתערוכה אחת אשר מתרחשת במספר אתרים. "להקיף את פארוס בתשעים דקות" מלווה במפה ומוצגת במסלול ההיקפי של האי, ללא תאריך סגירת תערוכה, עד אשר העבודות יתכלו, יטבעו, ילקחו או יעלמו. מסלול הנסיעה דרכו מקיפים את האי אורך כשעה וחצי. ביום שני, ב-28 ליוני, ישי שפירא קלטר הציב את "מסביב לפארוס בתשעים דקות", עבור עיניהם ומבטם של זוג אוהבים. ביום זה, אש פרצה באי בגלל רוחות שירוקו.

הדרך לתערוכה מתחילה באפופולוס, הטברנה של יורגוס בחוף אליקי (Alyki). קחו את הדרך ההיקפית המזרחית לכיוון צפון. אחרי פרדייז פוינט (Paradise Point), מנקודות הנוף המרהיבות בפארוס ולאחר שתחלפו על פני גשר קטן, בדרך לכפר אספרו קוריו (Aspro Chorio) בתחנת אוטובוס מבוטנת שדומה לתא התבודדות קטנטן ובתוכה תיבות דואר כחולות ומגזינים ישנים פזורים על ספסל, תולה האמן ארגז/ציור בודד. בשולי הדרך, בשדה צהבהב לצד הכביש מחבר האמן ארגז/ציור יחיד למונומנט קיים, מופשט, עשוי ברזל. תיארוכה של עבודה זו, מתחיל בזמן לא ידוע ומעתה מוגדר כחלק אינטגרלי בעבודתו של האמן, שבסך

הכל הכיר בו כפסל ציבורי מן המוכן (Readymade Public Sculpture). בהמשך הדרך לגולדן ביץ' (Golden Beach), רצועת חוף ארוכה, מתוירת וזהובה, שבביל הגישה לחוף ליד כרם קטן בבית נטוש רחב ידיים עשוי אבן וקורות עץ תולה האמן ארגז/ציור נוסף כתבליט על קיר. בירידה בגרם מדרגות ביזנטי לאחד מחופי הים שנמצא למרגלות הכפר פיסו לבדי (Piso Levadi) שממוקם על מצוק, נראה ארגז/ציור נוסף צף בים האגאי. הציור הופך מצוף, פסל צף, רפסודה ללא קפטן שנסחפת על הגלים לכיוון האי נקסוס (Naxos). בכניסה לכפר האמנים היווני-אורתודוקסי לפקס (Lefkes) שממוקם על הר, תכנן האמן להשאיר ארגז/ציור נוסף בסדנה לכלי קרמיקה בפאתי הכפר שנוסדה בשנת 1951 ופועלת גם כחנות מזכרות לתייר המזדמן. אולם, הקרמיקאי לא רצה לקבל את הציור כיוון שהיה טרוד מהשריפה שפרצה ברכס ההר ממול ושטייסי הכיבוי לא הצליחו לכבות. בעקבות כך, החליט ישי שפירא קלטר לתלות את העבודה באחת מתחנות הרוח הביזנטיות אשר ממוקמות למרגלותיו של הכפר ושדרכן אפשר לצפות בשריפה. על עץ שזה עתה נשרף וכובה קצת לפני העיירה נאוסה (Naousa) ממקם קלטר עבודה נוספת כאשכול שיוצא מענף. בתקווה שבשנה הבאה העבודה תהיה בתוך עץ ירוק. בצד הצפון-מערבי, בקוליאימביתריס (Kolymbithres) אזור האחוות של פארוס מציב האמן על צלע הר מסולע את אחת מעבודותיו, כרוג'ום, סימון דרך. משם סעו למזח בפונטה (Pounta). אחת לחצי שעה מגיע קו המעברת שמחבר בין שני האיים: פארוס ואנטיפארוס (Antiparos). עלו על המעברת עם הרכב. משם בנסיעה על דרכים סלולות שהופכות לדרכי עפר, עוברים מספר חופים בתוליים עד שמגיעים אל כנסיית פנרומני (Faneromeni Church) שבנויה על קו החוף - בה ממוקם האסמבלאז' האחרון.

בראבו!

ישי שפירא קלטר (1986) חי ועובד בתל-אביב, הוא אמן, מייסד חלל התערוכות הנודד "וינטלטור" ועורך-מייסד-שותף של מגזין "טיוטה". האמן השתתף בתכניות שהות אמן שונות ביניהן בסיטה אינטרנשיונל דז אר, פריז בשנת 2019. את לימודי התואר השני סיים בתכנית הסטודיו של האנטר קולג', ניו-יורק - תחת הדרכתו של תיאורטיקן האמנות פרופ' תיירי דה דוו (2017). את לימודי התואר הראשון סיים בהצטיינות בבצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים (2013), במסגרת הלימודים השתתף בתכנית חילופי הסטודנטים באקדמיה לאמנות גבוהה סלייד בלונדון (2011).

עבודותיו של ישי שפירא קלטר הוצגו בחללים שונים בישראל ובעולם, בתערוכות יחיד ותערוכות קבוצתיות, ביניהן, המכון הצרפתי, תל אביב (2021); המרכז לאמנות עכשווית, תל אביב (2020); גלריה רו-ארט, תל אביב (2019, 2017, 2015); ארט-או-ראמה, מארסיי, צרפת (2019); ארט באזל, באזל, שווייץ (2019); פלסמן פרודווי, פריז, צרפת (2019); פופווישנז אוף-פייר, בריסל, בלגיה (2018); אינדיה ארט פייר, ניו דלהי, הודו (2017); ארט מרקט בודפשט, בודפשט, הונגריה (2017); גלריה ויינטי קוואטרו סייטה, סאן חוזה, קוסטה ריקה (2017); יאראט מרכז לאמנות עכשווית, באקו, אזרבייג'ן (2016); ווסט ספייס, מלבורן, אוסטרליה (2015); גלריית המדרשה - הירקון 19, תל-אביב, ישראל (2015); ביתן הלנה רובינשטיין לאמנות עכשווית, מוזיאון תל-אביב, תל-אביב, ישראל (2014); מובי - מוזיאון ע"ש בן-ארי, בת-ים, ישראל (2013) ועוד.

ישי שפירא קלטר קיבל פרסים, מענקים ומלגות, ביניהם, מענק לתערוכה מטעם קרן ברוך רות רפפורט, מענק מקרן ארטיס, מענק מקרן רבינוביץ', מענקים מטעם המפעל לפרויקטים מיוחדים של עיריית תל-אביב, מענקים מטעם מפעל הפיס, פרסי הצטיינות מטעם בצלאל, מלגת לימודים מטעם ג'ון ואלברט נרקון, מלגה מהאנטר קולג', מענק מחקר מטעם אסיילום ארטס ועוד. ישי שפירא קלטר מרצה על אמנות מודרנית ועכשווית במוזיאון תל אביב ומלמד בתכניות השונות של בית ליבלינג.

במהלך השנה הקרובה ישי שפירא קלטר יציג תערוכות בשיתוף פעולה עם מוזיאון תל אביב לאמנות, במשכן לאמנות בין חרוד ובדורטמונדר קונסטורייני בגרמניה.